

Szczegółowe wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania przez uczniów klas z programem nauczania wiedzy o kulturze poszczególnych śródrocznych i końcoworocznych ocen klasyfikacyjnych.

Nazwa realizowanego programu nauczania: Wiedza o Kulturze w Szkole Ponadgimnazjalnej, OPERON;

Wyróżnione zostały następujące wymagania programowe: konieczne (K), podstawowe (P), rozszerzające (R), dopełniające (D) i wykraczające poza program nauczania (W). Wymienione poziomy wymagań odpowiadają w przybliżeniu ocenom szkolnym (2) – (6).

- Wymagania **konieczne (K)** dotyczą zagadnień elementarnych, stanowiących swego rodzaju podstawę, zatem powinny być opanowane przez każdego ucznia.
- Wymagania **podstawowe (P)** zawierają wymagania z poziomu (K) wzbogacone o typowe problemy o niewielkim stopniu trudności.
- Wymagania **rozszerzające (R)**, zawierające wymagania z poziomów (K) i (P), dotyczą zagadnień bardziej złożonych i nieco trudniejszych.
- Wymagania **dopełniające (D)**, zawierające wymagania z poziomów (K), (P) i (R), dotyczą zagadnień problemowych, trudniejszych, wymagających umiejętności przetwarzania przyswojonych informacji.
- Wymagania **wykraczające (W)** dotyczą zagadnień trudnych, oryginalnych, wykraczających poza obowiązkowy program nauczania.

Poniżej przedstawiony został podział wymagań na poszczególne oceny szkolne:

ocena dopuszczająca – wymagania na poziomie (K)

ocena dostateczna – wymagania na poziomie (K) i (P)

ocena dobra – wymagania na poziomie (K), (P) i (R)

ocena bardzo dobra – wymagania na poziomie (K), (P), (R) i (D)

ocena celująca – wymagania na poziomie (K), (P), (R), (D) i (W)

Temat (rozumiany jako lekcja)	Konieczne	Podstawowe	Rozszerzone	Dopelniające	Wykraczające
Dział 1. Kultura jako środowisko człowieka					
1. Co to jest kultura? Różne sposoby rozumienia kultury	Uczeń: – definiuje pojęcia <i>kultura</i> (w znaczeniu wąskim i szerokim), <i>sztuka</i> , <i>cywilizacja</i> , – wyjaśnia pojęcie <i>tekst kultury</i> , – podaje różnice między pojęciami <i>kulturalny</i> a <i>kulturowy</i> .	Uczeń: – podaje przykłady kultury w znaczeniu wąskim i szerokim, – odróżnia sposób komunikacji werbalnej od niewerbalnej i podaje ich przykłady, – objaśnia pojęcie <i>tekst kultury</i> i podaje funkcje tekstu kultury.	Uczeń: – porównuje znaczenia terminów <i>instytucja sztuki</i> i <i>instytucja kultury</i> na konkretnych przykładach, – wskazuje różnice między kulturą a cywilizacją.	Uczeń: – wyjaśnia i analizuje sztukę jako kulturę artystyczną oraz określa jej skład, – rozumie, czym są finansowanie kultury i dostęp do kultury.	Uczeń: – udowadnia, że kultura jest procesem i dobiera właściwe przykłady, – syntezuje definicje kultury, – korzysta z zasobów internetu, – zna działalność wybranej instytucji sztuki.
2. Kultura narodowa wobec kultury „globalnej wioski”	Uczeń: – definiuje polską kulturę narodową, – wyjaśnia pojęcie <i>kultura narodowa</i> , – definiuje termin <i>globalna wioska</i> , – zna słowo <i>tradycja</i> i potrafi wymienić jej przykłady, – zna i wymienia	Uczeń: – wymienia przykłady praktyk kulturowych, – definiuje termin <i>kanon kultury narodowej</i> .	Uczeń: – wskazuje przyczyny zmiany kanonu, – wyjaśnia termin <i>etnocentryzm</i> , – zna ambasadorów polskiej kultury narodowej za granicą.	Uczeń: – wymienia różne tradycje i obyczaje narodowe, – interpretuje ważne z punktu widzenia dziedzictwa narodowego malarskie, literackie i filmowe przykłady kultury narodowej, – rozumie i omawia definicje kultury	Uczeń: – rozumie potrzebę otwartości na inne kultury przy zachowaniu dbałości o kulturę własnego narodu, – wykazuje dbałości o tożsamość narodową poprzez kultywowanie

	malarskie, literackie i filmowe przykłady realizacji kultury narodowej.			narodowej według Antoniny Kłoskowskiej, – zna i wymienia polskie symbole narodowe.	obyczajów i zwyczajów, – wyciąga przejawy patriotyzmu we współczesnym świecie.
3. Czy kultura lokalna jest potrzebna?	Uczeń: – definiuje terminy <i>kultura lokalna</i> oraz <i>wirtualna kultura lokalna</i> , – wyjaśnia termin <i>mała ojczyzna</i> , – rozpoznaje elementy kultury regionalnej.	Uczeń: – definiuje termin <i>folklor turystyczny</i> , – wyjaśnia termin <i>społeczeństwo obywatelskie</i> , – rozumie termin <i>kultura uczestnictwa</i> i wymienia jej przejawy.	Uczeń: – zna przykładowe regiony Polski, – wymienia przykłady kultury regionalnej, – wymienia przejawy folkloru turystycznego.	Uczeń: – wymienia gazety lokalne i inne elementy kultury lokalnej, – dokonuje porównania różnych przejawów kultury lokalnej, np. twórczości dwóch zespołów lokalnych, – dba o ochronę lokalnych zabytków kultury, – ocenia rolę kultury lokalnej.	Uczeń: – wykorzystuje znane informacje w definiowaniu kultury lokalnej, – analizuje gazetę lokalną jako wizytówkę lokalnej społeczności, – rozumie termin <i>sublokalność</i> , – wyciąga elementy turystycznej kultury lokalnej, – dostrzega wartości kultury lokalnej w budowaniu własnej tożsamości.
4. Popkultura jako sposób masowego komunikowania	Uczeń: – definiuje termin <i>popkultura (kultura popularna, kultura masowa)</i> i wymienia jej cechy, – wyjaśnia termin <i>media</i> i omawia ich	Uczeń: – wymienia wartości kultury masowej, – opisuje rzeczywistość kultury masowej, – definiuje termin <i>kultura czasu wolnego</i>	Uczeń: – charakteryzuje różne produkty i bohaterów kultury masowej.	Uczeń: – ocenia wady i zalety kultury masowej, – określa rolę odbiorców w kształtowaniu kiczu.	Uczeń: – ocenia wpływ kultury masowej na życie własne i swoich rówieśników, – udowadnia, że kultura masowa tworzy przeobrażony

	wpływ na życie człowieka, – wymienia przykładowych bohaterów i produkty popkultury.	i opisuje jej przejawy, – wyjaśnia termin <i>komunikowanie się masowe</i> .			obraz rzeczywistości.
5. Ciało wobec terroru społecznej normy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie ludzkiego ciała w kulturze, – rozumie seksualny aspekt ciała.	Uczeń: – wskazuje zależności między kręgiem kulturowym a ciałem, – podaje przykłady tabu związanego z ludzkim ciałem.	Uczeń: – rozumie rolę ciała w kulturze, – omawia wpływ popkultury na postrzeganie ludzkiego ciała.	Uczeń: – wskazuje różnice płciowe w posługiwaniu się własnym ciałem, – umieszcza lalkę Barbie jako istotny element kultury, mający wpływ na ludzkie ciało i potrafi ten wpływ udowodnić.	Uczeń: – udowadnia zależność między kontrolą ciała a społeczną normą, – porównuje normy i obyczaje związane z ciałem w wieku XIX i XX.
6. „Czytanie” architektury	Uczeń: – podaje przykłady XX-wiecznych obiektów architektury, – wyjaśnia termin <i>architektura modernistyczna</i> i podaje jej przykłady, – wyjaśnia termin <i>architektura postmodernistyczna (ponowoczesna)</i> i podaje jej przykłady.	Uczeń: – definiuje pojęcie kiczu i podaje jego przykłady, – wyjaśnia pojęcie estetycznego terroryzmu i odnosi je do konkretnych przykładów.	Uczeń: – odczytuje symbolikę czasów, w jakich powstała budowla, na podstawie jej wyglądu, – charakteryzuje wybrane budowle XX wieku.	Uczeń: – analizuje wygląd XX-wiecznych przykładów architektury, – omawia wpływ zabudowy architektonicznej na ludzkie życie.	Uczeń: – interpretuje architektoniczne dzieła sztuki jako teksty kultury, – postrzega architekturę jako odzwierciedlenie zjawisk zachodzących w kulturze.
7. Zakupy jako forma uczestnictwa w kulturze	Uczeń: – definiuje pojęcie <i>hipermarket</i> ,	Uczeń: – analizuje hipermarket jako	Uczeń: – definiuje pojęcie <i>konsumeryzm</i> ,	Uczeń: – analizuje budowle handlowe jako	Uczeń: – porównuje dawne i współczesne obiekty

	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przestrzenny układ obiektów handlowych i ich wpływ na kulturę kupowania, – rozumie kupowanie jako formę uczestnictwa w kulturze. 	<p>przestrzeń kultury,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje genezę galerii handlowych, – dostrzega narzędzia i techniki manipulacji w kulturze kupowania. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady zespołów handlowych, domów towarowych i galerii handlowych jako tekstów kultury. 	<p>przestrzenie (teksty)</p> <p>nowoczesnej kultury,</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje wybraną galerię handlową, – udowadnia, że galeria handlowa to centrum rozrywki. 	<p>handlowe, wskazując istniejące między nimi podobieństwa i różnice,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wylicza wady i zalety dużych obiektów handlowych oraz dokonuje ich oceny.
8. Co o człowieku, przestrzeni i czasie mówią rzeczy?	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postrzega rzeczy jako nośniki znaczeń, – wyjaśnia zależność między kupowaniem a budowaniem wizerunku, – zna przykłady nowoczesnego wzornictwa przemysłowego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie termin <i>estetyka</i> jako sposób marketingowej komunikacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje funkcje wzornictwa przemysłowego i wymienia przejawy jego retorycznego zastosowania, – wyjaśnia termin <i>mediatyzacja</i> i wskazuje jego przejawy w codziennym życiu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje różne przedmioty codziennego użytku i określa ich funkcje. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokonuje oceny wybranych przez siebie celebrytów ze względu na przedmioty (ubrania, samochody, domy itp.), jakimi się otaczają, – wskazuje rolę przedmiotów w systemie komunikacji.
9. Kontrkulturowe działania w XX wieku	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia terminy <i>sztuka akademicka</i> i <i>dzieło akademickie</i>, – definiuje zjawisko kontrkultury, – wymienia awangardowe ugrupowania działające w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia terminy <i>happening polityczny</i> oraz <i>prowokacyjny wyglup</i> i podaje ich przykłady, – wymienia zasady akcji <i>flash mob</i>, – rozumie termin <i>bohema</i> i wskazuje jej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje sztukę akademicką i kontrkulturową na konkretnych przykładach, – omawia skutki kontrkultury w XX wieku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy porównawczej XIX-wiecznych dzieł malarskich, – udowadnia, że kultura współczesna ma charakter kontrkulturowy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wypowiada się swobodnie na temat kontrkultury, – przygotowuje akcję <i>flash mob</i>, – charakteryzuje twórczość znanych przedstawicieli artystycznej bohemy.

	<p>pierwszej połowie XX wieku (kubizm, ekspresjonizm, futurizm, dadaizm, surrealizm, konstruktywizm), – wyjaśnia znaczenie słowa <i>mecenas</i>, – wymienia ruchy kontrkulturowe działające w XX wieku (ruch hippisów, Provo, Międzynarodówka Sytuacjonistów, globalistów i alterglobalistów).</p>	<p>przedstawicieli.</p>			
<p>10. Subkultury jako rodzaj komunikatu</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia termin <i>subkultura</i> i wymienia jej rodzaje, – omawia cechy i przykłady subkultury.</p>	<p>Uczeń: – omawia różnice między kontrkulturą a subkulturą, – wie, że ubiór jest rodzajem komunikatu, – charakteryzuje hip-hop jako przykład subkultury, – definiuje terminy <i>breakdance</i> i <i>graffiti</i>, – zna formy graffiti.</p>	<p>Uczeń: – charakteryzuje tańce preferowane przez różne subkultury.</p>	<p>Uczeń: – definiuje termin <i>subkultura</i> na konkretnym przykładzie.</p>	<p>Uczeń: – udowadnia, że graffiti jest tekstem kultury, – porównuje i ocenia różne subkultury.</p>
<p>11. Życie w sieci</p>	<p>Uczeń: – definiuje termin <i>społeczność</i></p>	<p>Uczeń: – definiuje pojęcie <i>więź społeczna</i>,</p>	<p>Uczeń: – charakteryzuje wybrany portal</p>	<p>Uczeń: – dostrzega różnice między komunikacją</p>	<p>Uczeń: – postrzega przestrzeń publiczną</p>

	<p><i>internetowa</i>,</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia wspólnotę pierwotną, nowoczesną oraz współczesną, – wyjaśnia termin <i>społeczeństwo sieci</i> w kontekście rodzajów wspólnot. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie specyfikę komunikacji przez internet, – wymienia portale społecznościowe i tematyczne, – rozpoznaje grupy komunikacyjne i wymienia ich przykłady. 	<p>społecznościowy,</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzy własnego bloga lub wypowiada się na forum. 	<p>realną a wirtualną oraz wskazuje ich cechy,</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia wpływ internetu na nierówności społeczne. 	<p>jako odzwierciedlenie stosunków społecznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia termin <i>hikikomori</i>, – dostrzega i omawia wpływ komunikacji wirtualnej na komunikację realną, – ocenia wpływ internetowej komunikacji na otwartość na innych oraz wszelkiego typu wykluczenia.
12. Globalizacja – jej wyznaczniki i skutki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia <i>kultura globalna</i> i <i>globalizacja</i>, – wymienia wyznaczniki globalizacji, – wymienia zalety i wady globalizacji, – definiuje pojęcie <i>unifikacji</i> i podaje jej przykłady. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie przemysłu kulturowego, – charakteryzuje nowoczesną cywilizację jako element procesu globalizacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tłumaczy, dlaczego migracja jest elementem globalizacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje antyglobalistów i alterglobalistów, – rozwija skróty nazw UNESCO, WHO, ONZ. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postrzega świat jako konglomerat różnic, – ocenia wpływ globalizacji na kulturę.
13. Praca klasowa z wiadomości i umiejętności dotyczących szeroko pojętej kultury	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.

Dział 2. Współczesna kultura artystyczna					
14. Różnorodność sztuki nowoczesnej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia <i>kubizm</i> i <i>kolaż</i>, – wskazuje źródła i skutki narodzin sztuki nowoczesnej, – podaje przykłady malarzy realizujących sztukę nowoczesną (m.in. Pablo Picasso, Marcel Duchamp). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia różne funkcje sztuk, – omawia różne inspiracje artystów tworzących sztukę nowoczesną, – wymienia przykładowe dzieła malarzy XX wieku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – właściwie charakteryzuje neoplastycyzm jako przykład realizacji malarstwa nowoczesnego, – wymienia przykładowe dzieła charakterystyczne dla neoplastycyzmu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy przykładowych dzieł sztuki XX wieku, – określa sztukę nowoczesną jako chęć zmiany świata, – wymienia przyczyny różnicowania się sztuki współczesnej, – dokonuje oceny wybranego dzieła sztuki współczesnej, – porównuje formy i tematykę dzieł XX wieku i wcześniejszych dzieł sztuki. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje dzieło sztuki jako specyficzne narzędzie poznania rzeczywistości, – prezentuje swoje stanowisko dotyczące sztuki współczesnej, – wskazuje różnice i podobieństwa w ujmowaniu postaci kobiet w malarstwie nowoczesnym i dziełach powstających wcześniej.
15. Czy sztuka nowych mediów jest potrzebna?	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia pojęcie happeningu politycznego i podaje jego przykłady, – wymienia najważniejszych twórców sztuki nowych mediów, – wyjaśnia pojęcie <i>pop art</i> i wymienia jego najważniejszych przedstawicieli. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje instalację przestrzenną i podaje jej przykłady, – wymienia i omawia różne formy i przykłady net artu, rzeźby wideo, instalacji wideo, multimedialnego spektaklu i animacji komputerowej, – charakteryzuje rzeźbę społeczną. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia formy i treści wypowiedzi artystycznych, – charakteryzuje twórczość najważniejszych przedstawicieli sztuki nowych mediów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia wartość kulturową sztuki nowych mediów, – charakteryzuje wybrane przykłady sztuki nowych mediów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokonuje recenzji sztuki współczesnej, – dokonuje oceny sztuki nowych mediów w kontekście sztuki tradycyjnej.

<p>16. Teatr współczesny i jego twórcy</p>	<p>Uczeń: – omawia teatralną konwencję realizmu, – zna pojęcie Wielkiej Reformy Teatru, jej założenia i twórców, – wymienia najważniejszych polskich reżyserów teatru współczesnego i tytuły ich najważniejszych realizacji (J. Grzegorzewski, M. Prus, I. Cywińska, G. Jarzyna, K. Warlikowki, A. Augustynowicz, P. Cieplak, M. Kleczewska, J. Klata, M. Zadra, K. Lupa).</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia pojęcie <i>dramat realistyczny</i>, – wie, czym jest antyrealizm, – wymienia najważniejsze festiwale teatralne, – omawia polskie teatry narodowe, – umiejscawia pracę najważniejszych reżyserów w czasie.</p>	<p>Uczeń: – omawia działalność MChAT i wie, kto jest jego twórcą, – wymienia gwiazdy sztuki teatralnej, – charakteryzuje przykładowe dzieła polskich reżyserów teatralnych.</p>	<p>Uczeń: – dokonuje oceny Wielkiej Reformy Teatru, – charakteryzuje wybrany przez siebie teatr lub festiwal teatralny, – charakteryzuje teatr współczesny w Polsce.</p>	<p>Uczeń: – porównuje różne przedstawienia teatralne, – przedstawia recenzję wybranego przedstawienia teatralnego.</p>
<p>17. Teatr eksperymentu czy eksperyment dla teatru?</p>	<p>Uczeń: – rozumie pojęcie teatru eksperymentalnego (alternatywnego) i zna jego źródła, – wymienia twórców teatru alternatywnego (A. Artaud, J. Grotowski, W.</p>	<p>Uczeń: – omawia różne nurty w teatrze współczesnym, – wymienia istotne teatry alternatywne i opisuje ich działalność (Teatr 13 Rzędów, Teatr Laboratorium, Cricot 2),</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia pojęcie teatru otwartego, – charakteryzuje przykładowe przedstawienia teatru alternatywnego.</p>	<p>Uczeń: – charakteryzuje działalność wybranego twórcy teatru alternatywnego, – organizuje happening.</p>	<p>Uczeń: – dostrzega teatralność w życiu codziennym, – porównuje działalność różnych teatrów alternatywnych.</p>

	Staniewski, T. Kantor, P. Tomaszczuk).	– charakteryzuje Ośrodek Praktyk Teatralnych Gardzienice, – wyjaśnia pojęcie <i>happening</i> .			
18. „Wyginam śmiało ciało” – różne formy tańca	Uczeń: – wymienia przykłady realizacji baletu w Polsce, – omawia odmiany oraz wskazuje genezę baletu (balet klasyczny, balet romantyczny), – definiuje pojęcie <i>taniec współczesny</i> i wymienia jego prekursorów, – wyjaśnia pojęcie <i>teatr tańca</i> i wymienia jego przedstawicieli, – wymienia polskie tańce narodowe.	Uczeń: – wymienia najważniejsze polskie teatry tańca i ich założycieli (Polski Teatr Tańca – Balet Poznański oraz Śląski Teatr Tańca), – charakteryzuje działalność grupy o nazwie Balety Rosyjskie, – definiuje taniec widowiskowy, taniec ludowy i rozrywkowy.	Uczeń: – charakteryzuje wybrane realizacje taneczne, – charakteryzuje twórczość wybranego mistrza baletu.	Uczeń: – porównuje taniec widowiskowy, ludowy i rozrywkowy, – ocenia różne przykłady tańca współczesnego.	Uczeń: – wymienia i charakteryzuje przykładowe tańce ludowe, w szczególności charakterystyczne dla swojego regionu, – dokonuje syntezy wiedzy na temat tańca rozrywkowego w odwołaniu do wybranego materiału wideo.
19. Czy słucha każdy tak samo?	Uczeń: – wskazuje najważniejsze nurty w muzyce XX wieku (impresjonizm, ekspresjonizm, folklorizm i jazz),	Uczeń: – wskazuje rodowód muzyki, – określa muzykę (rytm) jako pochodną obrzędu religijnego.	Uczeń: – wymienia wybrane instrumenty muzyczne i podaje ich podział, – charakteryzuje wybrane przez siebie	Uczeń: – klasyfikuje muzykę ze względu na formy przekazu, środki wykonawcze, liczbę wykonawców, przeznaczenie i epokę.	Uczeń: – określa własne preferencje muzyczne i dokonuje ich oceny, – swobodnie dyskutuje na temat roli muzyki w

	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje operę i podaje jej przykłady, – wyjaśnia pojęcie <i>libretto</i>. 		<p>dzieło muzyczne.</p>		<p>kulturze.</p>
<p>20. Rzeczywistość fotografią pisana</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postrzega fotografię jako dziedzinę sztuki, – omawia różne funkcje fotografii, – wymienia najważniejszych artystów-fotografów i przykłady ich dzieł. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia różne rodzaje aparatów fotograficznych, – omawia historię fotografii i wymienia jej twórców. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje przykładowe aparaty fotograficzne, – różnicuje opis i fotografię, – charakteryzuje fotografię jako dokument epoki. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzega rolę fotografii w kulturze medialnej (reklamach, czasopiśmie, gazetach, propagandzie politycznej), – porównuje sposób ukazania rzeczywistości na przykładowych fotografiach ze sposobem ukazania rzeczywistości na obrazach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – udowadnia, że fotografia jest tekstem kultury, – interpretuje fotografię jako rytuał nowoczesnej kultury, – organizuje w szkole wystawę fotograficzną.
<p>21. Kino jako odzwierciedlenie ludzkich marzeń</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia rodzaje i gatunki filmowe, – wymienia przykłady ilustrujące poszczególne gatunki filmowe, – wskazuje gwiazdy światowego kina, – rozróżnia kino popularne i kino artystyczne, – zna hollywoodzkie kino gatunków. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie hybrydy gatunkowej, – omawia wpływ postępu technicznego na tworzone współcześnie filmy (efekty specjalne), – zna filmowe konwencje wykorzystywane w poszczególnych gatunkach filmowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stosuje wiedzę dotyczącą gatunków filmowych przy omawianiu konkretnych przykładów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na związek między popularnością kina a kulturą konsumpcji, – porównuje różne gatunki filmowe, – różnicuje gwiazdę filmową i telewizyjnego idola, – określa rolę gwiazdy filmowej we współczesnym kinie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postrzega film jako dzieło zbiorowe, – formułuje wnioski dotyczące roli kina w kulturze, – porównuje różne adaptacje tych samych dzieł literackich.
<p>22. Czy film jest dziesiątą muzą?</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia nurt w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – interpretuje realizacje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje film jako

	<p>kinie europejskim zwany kinem autorskim i wymienia jego twórców i ich realizacje, – wyciąga i charakteryzuje przedstawicieli i idee polskiej szkoły filmowej, – wyjaśnia pojęcie <i>postmodernizm</i>.</p>	<p>montażu filmowego, – omawia wyróżniki i przykłady realizacji autorskich filmów postmodernistycznych.</p>	<p>najważniejsze plany filmowe, – przedstawia wybrane realizacje kina współczesnego.</p>	<p>twórców kina autorskiego, – analizuje dzieło filmowe, uwzględniając jego treść i formę.</p>	<p>artystyczną syntezę wielu tworzyw, – udowadnia, że film jest tekstem kultury.</p>
23. Praca klasowa z wiadomości i umiejętności dotyczących współczesnej kultury artystycznej	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
Dział 3. Media w kulturze					
24. Współczesne spektakle masowe	<p>Uczeń: – definiuje pojęcia <i>spektakl</i> i <i>widowisko</i>, – wymienia przykłady widowisk.</p>	<p>Uczeń: – wskazuje podobieństwa między spektaklem a widowiskiem, – wymienia bohaterów spektaklu mediów, – charakteryzuje masowe spektakle i ich publiczność oraz podaje ich przykłady.</p>	<p>Uczeń: – charakteryzuje widowisko na konkretnym przykładzie, – charakteryzuje wystawy masowe jako przykład nowoczesnych spektakli.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia termin <i>ludzkie zoo</i> w odniesieniu do genezy spektaklu, – wie, czym jest rekonstrukcja historyczna, – dokonuje oceny przykładowych spektakli masowych.</p>	<p>Uczeń: – udowadnia, że historia jest spektaklem, – omawia edukacyjną i kulturową rolę spektaklu, – przygotowuje analizę porównawczą różnych spektakli medialnych, – dokonuje oceny bohaterów spektaklu</p>

					mediów.
25. <i>Big Brother</i> jako przykład <i>reality show</i>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje <i>reality show</i>, – opowiada o świecie stworzonym w programie <i>Big Brother</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia funkcje i rodzaje <i>reality show</i>, – omawia przejawy programu <i>Big Brother</i> jako wydarzenia kulturowego w Polsce, – wymienia różne przykłady <i>reality show</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje program <i>Big Brother</i> jako przykład <i>reality show</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia genezę widowiska „na żywo” i podaje jego przykłady, – ocenia podglądactwo w kulturze. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego <i>reality show</i> jest tekstem kultury, – interpretuje słowa Z. Bauman, że dom Wielkiego Brata stanowi rodzaj „laboratorium społecznego”, – interpretuje rolę podglądactwa w kulturze.
26. Specyfika medium – telewizja	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia podstawową definicję telewizji, – wymienia niektóre formy przekazów „na żywo”, – dokonuje podziału na telewizję komercyjną i publiczną, – wskazuje zalety i wady telewizji, – stwierdza istotną rolę widza w procesie tworzenia telewizji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, czym jest misyjność telewizji i wskazuje wybrane jej przykłady, – wymienia różne gatunki programów telewizyjnych, – wskazuje cechy ramówki telewizyjnej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia termin <i>telewizyjny realizm</i>, – objaśnia na przykładach misyjny charakter telewizji publicznej, – tworzy przykładową ramówkę telewizyjną. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia różne funkcje telewizji, – klasyfikuje formy telewizyjnych przekazów „na żywo” i wskazuje różnice między nimi, – opisuje przykładowy program telewizyjny i dokonuje jego oceny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje telewizję jako metaforę, – porównuje funkcje telewizji, odnosząc się do konkretnych przykładów, – ocenia różne formy telewizyjnych przekazów „na żywo”, – bada rolę widza w poszczególnych gatunkach telewizyjnych, – wskazuje wpływ programów lokalnych na lokalne

					społeczności, – bada wpływ telewizji na życie człowieka.
27. Gatunkowość telewizji	Uczeń: – wymienia gatunki programów telewizyjnych (<i>reality show</i> , teleturniej, magazyn, wiadomości), – definiuje pojęcie <i>serial telewizyjny</i> i podaje jego przykłady.	Uczeń: – charakteryzuje przykładowe gatunki programów telewizyjnych i wymienia ich przykłady, – wyjaśnia termin <i>sitcom</i> i podaje jego telewizyjne realizacje.	Uczeń: – wyjaśnia pojęcie ramówki programowej, – rozumie termin <i>dziennikarstwo obywatelskie</i> i wskazuje jego przejawy.	Uczeń: – porównuje na konkretnych przykładach podstawowe gatunki telewizyjne, – dokonuje analizy i oceny wybranego serialu telewizyjnego, teleturnieju czy <i>reality show</i> , – wie, że seriale są elementem popkultury.	Uczeń: – umiejscawia seriale telewizyjne w strukturze popkultury i wyjaśnia tę zależność na konkretnych przykładach, – rozróżnia „starą” i „nową” telewizję, – ustala, z czego się śmieją Polacy.
28. Kultura audiowizualna i jej przejawy	Uczeń: – wyjaśnia termin <i>internet</i> , – rozumie termin <i>internauta</i> i wymienia możliwości jego funkcjonowania w sieci internetowej, – rozpoznaje zagrożenia wynikające z bycia podłączonym do sieci, – definiuje pojęcia: <i>blog</i> , <i>gra komputerowa</i> ,	Uczeń: – rozumie termin <i>cyberprzestrzeń</i> , – definiuje kulturę audiowizualną, – wyjaśnia pojęcie portalu i jego funkcje, – wymienia funkcje internetu, – uczestniczy aktywnie w dyskusji na temat roli internetu w życiu młodego człowieka.	Uczeń: – wykorzystuje internet do publikowania własnych treści, – opisuje przykładowego bloga, e-booka czy grę komputerową.	Uczeń: – definiuje pojęcia: <i>blog</i> , <i>gra komputerowa</i> , <i>Wikipedia</i> , <i>e-book</i> jako elementy kultury audiowizualnej.	Uczeń: – bada kulturę audiowizualną jako element całokształtu kultury, – porównuje i ocenia różne portale internetowe, – syntetyzuje wiedzę na temat zagrożeń płynących z funkcjonowania w sieci w odniesieniu do <i>Sali samobójców</i> Jana Komasy.

	<i>Wikipedia, e-book.</i>				
29. Interaktywność współczesnego społeczeństwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia słowo <i>multimedia</i> i wymienia przykłady multimediiów, – definiuje pojęcie encyklopedii multimedialnej, – wyjaśnia terminy <i>telefon komórkowy</i> i <i>SMS</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje genezę multimediiów, – wymienia różne zastosowanie multimediiów, – wyjaśnia termin <i>multitasking</i>, – omawia sposoby wykorzystania urządzeń interaktywnych, – wymienia różne funkcje własnego telefonu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje różne sposoby zastosowania multimediiów, – korzysta z różnych interaktywnych urządzeń, – korzysta z encyklopedii multimedialnej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – redaguje przykładowe hasła słownikowe na Wikipedii, – określa różne sposoby wykorzystania multimediiów w środowisku młodzieżowym, – definiuje multimedia jako interaktywny system komunikacji elektronicznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różnice między tradycyjnymi formami encyklopedii a encyklopedią multimedialną, – porównuje różne sposoby komunikacji elektronicznej, – ustala i interpretuje wpływ multimediiów na kulturę.
30. Czy wszystko jest na sprzedaż? Reklama jako forma komunikacji 3.7. Czy reklama jest lustrem kultury?	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia termin <i>reklama</i> i dokonuje podziału reklam, – charakteryzuje rolę reklamy, – podaje przykłady reklam. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dzieli reklamę ze względu na odbiorców i medium, w jakim ta reklama się ukazuje, – omawia różne reklamy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, dlaczego reklama jest formą handlowej komunikacji, – wskazuje grupy docelowe różnego typu reklam, – wymienia stereotypy kulturowe istniejące w poznanych przez siebie reklamach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy wybranych reklam emitowanych w różnych mediach, – postrzega kampanię reklamową jako proces komunikacyjny, – przygotowuje własną reklamę, – dokonuje uproszczonej analizy podziału reklam ze względu na płęć. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie reklamę jako tekst kultury i postrzega ją jako „lustro rzeczywistości”, – porównuje różne reklamy i ich funkcje, – ocenia rolę reklamy w życiu współczesnego człowieka, – udowadnia, że reklama powiela utrwalone w kulturze stereotypy.

31. Praca klasowa z wiadomości i umiejętności dotyczących mediów w kulturze	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
---	-----	-----	-----	-----	-----